

НИШТОВНОСТ НА ДОГОВОРИТЕ

Проф. д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска
АКАДЕМИЈА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

Континуирана обука

2017 година

ЗАКОН ЗА ОБЛИГАЦИОНИТЕ ОДНОСИ-300

- Ништовност на договорот поради предметот

Член 39

- Кога предметот на обврската е невозможен, недозволен, неопределен или неопределив, договорот е ништовен.
- Дополнителна можност
- Член 40
- Договорот склучен под одложен услов или рок е полноважен ако предметот на обврската кој во почетокот бил невозможен станалвозможен пред остварувањето на условите или истекот на рокот.

300

- Ништовност на договорот поради основот

Член 44

- Ако основот не постои или не е дозволен, договорот е ништовен.
- Побуди за склучување договор

Член 45

- (1) Побудите од кои е склучен договорот не влијаат врз неговата полноважност.
- (2) Ако недозволената побуда суштествено влијаела врз одлуката на едниот договарач да го склучи договорот и ако другиот договарач тоа го знаел или морал да го знае, договорот ќе биде без дејство.
- (3) Договорот без надомест нема правно дејство и кога другиот договарач не знаел дека недозволената побуда суштествено влијаела врз одлуката на неговиот содоговарач.

КОДИФИКАЦИЈА

- **„Невозможност на предметот**
- **Член 40**
- **(1) Преметот е невозможен кога поради објективни причини, под било кои услови и во било кој рок, не може да се реализира.**
- **(2) Сепак, договорот склучен под одложен услов или рок е полноважен ако предметот на обврската кој во почетокот бил невозможен станал возможен пред остварувањето на условите или истекот на рокот.“**

ЗОО И КОДИФИКАЦИЈА

- Кога предметот на обврската е недозволен
- Член 41
- Предметот на обврската е недозволен ако не е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи.
- **АЛТЕРНАТИВА:**
- **„Кога предметот на обврската е недозволен**
- **Член 41**
- **Предметот на обврската е недозволен ако не е во согласност со Уставот, присилните прописи и добрите обичаи (моралот).“**

ЗОО И КОДИФИКАЦИЈА

- Член 42
- (1) Предметот на обврската е определив ако договорот содржи податоци со помош на кои може да се определи или ако страните му оставиле на трето лице да го определи.
- (2) Ако третото лице не сака или не може да го определи предметот на обврската, договорот е ништовен.
- **АЛТЕРНАТИВА:**
- **„Кога предметот е определен односно определив**
- Член 42
- (1) Предметот на обврската е определен кога во договорот е точно конкретизирано дејствието како негов предмет, а е определив ако договорот содржи доволно податоци со помош на кои може да се определи од самите страни или од трето лице.
- (2) Ако третото лице за кое се согласиле договорните страни не сака или не може да го определи предметот на обврската, во тој случај, договорот е ништовен.“

300

- Ништовност на договорот поради основот
- Член 44
- Ако основот не постои или не е дозволен, договорот е ништовен.
- Побуди за склучување договор
- Член 45
- (1) Побудите од кои е склучен договорот не влијаат врз неговата полноважност.
- (2) Ако недозволената побуда суштествено влијаела врз одлуката на едниот договарач да го склучи договорот и ако другиот договарач тоа го знаел или морал да го знае, **договорот ќе биде без дејство.**
- (3) Договорот без надомест нема правно дејство и кога другиот договарач не знаел дека недозволената побуда суштествено влијаела врз одлуката на неговиот содоговарач.

КОДИФИКАЦИЈА

- **„Побуди за склучување на договорот**
- **Член 45**
- **(1) Побудите од кои е склучен договорот не влијаат врз неговата полноважност.**
- **(2) Ако недозволената побуда суштествено влијаела врз одлуката на едниот договарач да го склучи договорот и ако другиот договарач тоа го знаел или морал да го знае, договорот е ништовен.**
- **(3) Договорот без надомест нема правно дејство и кога другиот договарач не знаел дека недозволената побуда суштествено влијаела врз одлуката на неговиот содоговарач.“**

300

- Договори на правно лице
- Член 46
- (1) Правно лице може да склучува договори во правниот промет во рамките на својата правна способност.
- (2) Правните лица настапуваат во правниот промет во согласност со закон, својот статут, договорот за друштвото, односно нивните општи акти.
- (3) Правните работи преземени од правното лице со трето лице надвор од дејностите што го сочинуваат неговиот предмет на работење се полноважни, освен ако третото лице знаело или со оглед на околностите морало да знае за пречекорувањето или ако со закон поинаку не е определено.
- (4) Совесната страна може да бара надомест на штетата што ја претрпела поради склучување на **договор кој нема правно дејство.**

КОДИФИКАЦИЈА

- „Договори на правно лице
- Член 46
- (1) Правно лице може да склучува договори во правниот промет во рамките на својата правна способност.
- (2) Договорите склучени со трето лице надвор од дејностите што го сочинуваат неговиот предмет на работење се полноважни, освен ако со друг пропис поинаку не е определено.
- (3) Ако според друг пропис склучениот договор е ништовен совесната страна може да бара надомест на штетата што ја претрпела поради неговата ништовност.
- (4) Овие правила соодветно се применуваат и на другите правни работи кои правното лице ги презема со трето лице.“

300

- Санкција на недостигот на потребната форма
- Член 62
- (1) Договорот кој не е склучен во пропишаната форма **нема правно дејство** доколку од целта на прописот со кој е определена формата не произлегува нешто друго.
- (2) Договорот кој не е склучен во договорената форма нема правно дејство доколку странките ја условиле полноважноста на договорот со посебната форма.

КОДИФИКАЦИЈА

- **„Санкција на недостигот на потребната форма**
- **Член 62**
- **(1) Договорот кој што не е склучен во пропишаната форма е ништовен, доколку од целта на прописот со кој е определена формата не произлегува нешто друго.**
- **(2) Договорот кој што не е склучен во договорената форма е ништовен, доколку страните ја условиле полноважноста на договорот со посебната форма.**
- **(3) Делумните помали недостатоци не влијаат на полноважноста на договорот, доколку ова е последица на барањата на начелото на справедливост.**

300

- Ништовност

Член 95

- (1) Договорот кој не е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи е ништовен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со законот во определениот случај не е предвидено нешто друго.
- (2) Ако склучувањето на определен договор и е забрането само на едната страна, договорот ќе остане во сила ако во законот не е предвидено нешто друго за определениот случај, а страната што ја повредила законската забрана ќе ги поднесува соодветните последици

КОДИФИКАЦИЈА

- **„Ништовност**
- **Член 95**
- **(1) Ништовен е договорот што не ги исполнува условите потребни за негово настанување, како и договорот што е спротивен со Уставот, присилните прописи и добрите обичаи (моралот), освен ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако за определениот случај со пропис не е предвидено нешто друго.**
- **(2) Договорот останува во сила ако неговото склучување е забрането само за едната страна, ако со пропис не е предвидено нешто друго за определениот случај, а страната која ја повредила забраната ќе ги поднесе соодветните последици.“**

300

- Последици од ништовноста

Член 96

- (1) Во случај на ништовност на договорот секоја договорна страна е должна да и го врати на другата сето она што го примила врз основа на таквиот договор, а ако тоа не можно, или ако природата на она што е исполнето му се спротиставува на враќањето, ќе се даде соодветен надомест во пари, според цените во време на донесувањето на судската одлука, доколку законот не определува ништо друго.
- (2) Договаработ кој е виновен за склучувањето на ништовен договор му одговара на содоговаработ за штетата што ја трпи поради ништовноста на договорот, ако овој не знаел или според околностите не морал да знае за постоењето на причината за ништовност.

КОДИФИКАЦИЈА

- „Последици од ништовноста
- Член 96
- (1) Во случај на ништовност на договорот, на барање на било која од страните, другата страна е должна да го врати сето она што го примила врз основа на таквиот договор, а ако тоа не е можно или ако природата на она што е исполнето му се спротивставува на враќањето, ќе се даде соодветен надомест во пари според цените во време на донесувањето на судската одлука, доколку со пропис не е определено ништо друго.
- (2) Договарачот кој е виновен за склучувањето на ништовен договор му одговара на содоговарачот за штетата што овој ја трпи поради ништовноста на договорот, ако не знаел или според околностите не морал да знае за постоењето на причината за ништовност.“
- (3) Ако за склучувањето на ништовниот договор се виновни обете договорни страни, тогаш секоја од нив го поднесува својот дел од штетата.“

300

- Делумна ништовност

Член 97

- (1) Ништовноста на некоја одредба на договорот не повлекува ништовност и на самиот договор, ако тој може да опстане без ништовната одредба и ако таа не била ни услов на договор ни решавачка побуда поради која е склучен договорот.
- (2) Договорот ќе остане во сила дури и ако ништовната одредба била услов или решавачка побуда на договорот во случај кога ништовноста е установена токму за да биде договорот ослободен од таа одредба и да важи без неа.

300

- Конверзија
- Член 98
- Кога ништовниот договор ги исполнува условите за полноважноста на некој друг договор, тогаш меѓу договарачите ќе важи тој друг договор, ако тоа би било во согласност со целта што ја имале предвид договарачите кога го склучиле договорот и ако може да се земе дека тие би го склучиле тој договор да знаеле за ништовноста на својот договор.

300

- Дополнително исчезнување на причината за ништовноста
- Член 99
- (1) Ништовниот договор не станува полноважен кога забрана или некоја друга причина за ништовноста дополнително ќе исчезне.
- (2) Ако забраната била од помало значење, а договорот е извршен, ништовноста не може да се истакнува.

ЗОО -КОДИФИКАЦИЈА

- Истакнување на ништовноста
- Член 101
- (1) На ништовноста судот внимава по службена должност и на неа може да се повикува секое лице кое има правен интерес.
- (2) Право да бара утврдување на ништовноста има и јавниот обвинител.
- **АЛТЕРНАТИВА:**
- „Истакнување на ништовноста
- Член 101
- (1) Судот на ништовноста внимава по службена должност и должен е да изрече одлука со која ќе ја утврди ништовноста.
- (2) На ништовноста може да се повикува секое лице кое има правен интерес од утврдувањето ништовност.
- (3) Право да бара утврдување на ништовноста имаат јавниот обвинител, како и народниот правобранител.“

ЗОО-КОДИФИКАЦИЈА

- Неограничено истакнување на ништовност
- Член 102
- Правото на истакнување на ништовноста не се гаси.
- **АЛТЕРНАТИВА:**
- **„Неограничено истакнување и утврдување на ништовност**
- **Член 102**
- **Правото на истакнување и утврдување на ништовноста не престанува.“**

300

- „Отсек 7
- **ЛИХВАРСКИ ДОГОВОР“**
- Член 129
- (1) Ништовен е договор со кој некој, користејќи ја состојбата на нужда или тешката материјална состојба на друг, неговото недоволно искуство, лекомисленост или зависност, ќе договори за себе или за некој трет корист која е во очигледен несразмер со она што тој на другиот му го дал или сторил, или се обврзал да му даде или да му стори.
- (2) Врз лихварскиот договор сообразно се применуваат одредбите на овој закон за последиците од ништовноста и за делумната ништовност на договорот.
- (3) Ако оштетениот бара да се намали неговата обврска на справедлив износ, судот ќе го дозволи таквото барање ако е тоа можно, а во тој случај договорот со соодветната измена останува во сила.
- (4) Оштетеникот може да поднесе барање за намалување на обврската на справедлив износ во рок од пет години од склучувањето на договорот.

КОДИФИКАЦИЈА

- „Поим и правни последици
- Член 129
- (1) Ништовен е договор со кој некој, користејќи ја состојбата на нужда или тешката материјална состојба на друг, неговото недоволно искуство, лекомисленост или зависност, ќе договори за себе или за некој трет корист која е во очигледен несразмер со она што тој на другиот му го дал или сторил, или се обврзал да му даде или да му стори.
- (2) Врз лихварскиот договор сообразно се применуваат одредбите на овој Законик за последиците од ништовноста и за делумната ништовност на договорот.
- (3) Ако оштетениот бара да се намали неговата обврска на справедлив износ, судот ќе го дозволи таквото барање ако е тоа можно, а во тој случај договорот со соодветната измена останува во сила.
- (4) Оштетениот може да поднесе барање за намалување на обврската на справедлив износ во рок од пет години од склучувањето на договорот.“

300

- Ништовност на одредени одредби
- Член 131
- (1) Ништовни се одредбите на општите услови на договорот кои спротивно на начелото на совесност и чесност, овозможуваат очигледен несразмер во заемните давања на страните и како такви создаваат можност од настанување на штета на содоговарачот на составувачот или го загрозуваат постигнувањето на целите на склучениот договор, дури и кога општите услови кои ги содржат се одобрени од надлежен орган.
- (2) Судот може да ја одбие примената на одделни одредби на општите услови што ја лишуваат другата страна од правото да стави приговори, или оние врз основа на кои таа ги губи правата од договорот или ги губи правата во однос на роковите, или кои инаку се несправедливи или претерано строги спрема неа.
- (3) При оцената на ништовноста на одредени одредби од општите услови се земаат предвид сите околности, настанати пред и во моментот на склучување на договорот, правната природа на договорот, видот на стоките и услугите кои се предмет на обврската, другите одредби од договорот, како и одредбите на друг договор со кои одредбата од општите услови е поврзана.
- (4) Ништовноста не се применува на оние одредби од општите услови на договорот чија содржина е преземена од важечките прописи или за нивната содржина претходно поединечно се преговарало и другата страна можела да влијае на нивната содржина, како и на одредбите за суштествените елементи на договорот ако се јасни, разбирливи и лесно воочливи.

КОДИФИКАЦИЈА

- „Ништовност на одредени одредби
- Член 131
- (1) Ништовни се одредбите на општите услови на договорот кои што, спротивно на начелото на совесност и чесност, овозможуваат очигледен несразмер во заемните давања на страните и како такви создаваат можност од настанување на штета на содоговарачот на составувачот или го загрозуваат постигнувањето на целите на склучениот договор, дури и кога општите услови кои ги содржат се донесени или одобрени од надлежен орган или тело.
- (2) Судот може да ја одбие примената на одделни одредби на општите услови кои што ја лишуваат другата страна од правото да стави приговори, или оние врз основа на кои таа ги губи правата од договорот или ги губи правата во однос на роковите, или кои инаку се несправедливи или претерано строги спрема неа.
- (3) При оцената на ништовноста на одредени одредби од општите услови се земаат предвид сите околности, настанати пред и во моментот на склучување на договорот, правната природа на договорот, видот на стоките и услугите кои што се предмет на обврската, другите одредби од договорот, како и одредбите на друг договор со кои одредбата од општите услови е поврзана.
- (4) Ништовноста не се применува на оние одредби од општите услови на договорот чија содржина е преземена од важечките прописи или за нивната содржина претходно поединечно се преговарало и другата страна можела да влијае на нивната содржина, како и на одредбите за суштествените елементи на договорот ако се јасни, разбирливи и лесно воочливи.“

ЗОО-ПРОДАЖБА СО ОТПЛАТА НА ЦЕНАТА НА РАТИ

- Суштествени состојки на договорот
- Член 532
- (1) Покрај предметот и неговата цена во продажбата за готово, во исправата за договорот мораат **под закана од ништовност да бидат наведени: вкупниот износ на сите рати, сметајќи ја и онаа што е извршена во моментот на склучувањето на договорот, износот на одделните рати, нивниот број и нивните рокови.**
- (2) Исправата за договорот мора под закана од ништовност да содржи одредба дека купувачот **може да се откаже од договорот ако тоа писмено му го соопшти на продавачот во рок од три дена од потпишувањето на исправата** и дека од ова право купувачот **не може да се откаже однапред.**

ЗОО-ПРОДАЖБА СО ОТПЛАТА НА ЦЕНА НА РАТИ

- Ништовност на договорната казна
- Член 536
- Ништовна е одредбата на договорот за договорната казна во случај на раскинување на договорот, како и во случај купувачот да падне во задоцнување со исплатата на некоја рата од цената.

ЗОО-ПРОДАЖБА НА ОТПЛАТА НА ЦЕНА НА РАТИ

- Ништовност на одредбите неповолни за купувачот
- Член 539
- Ништовни се одредбите од договорот за продажба со отплатата на цената во рати кои би биле неповолни за купувачот од одредбите на оваа глава, освен одредбите за задржување на правото на сопственост.

Зоо- договор за контрола на стоки и услуги

- Ништовност на одделни одредби на договорот
- Член 905
- (1) Ништовни се одредбите од договорот што му наметнуваат на вршителот на контролата должности кои би можеле да влијаат врз непристрасноста во вршењето на контролата или врз исправноста на исправата за извршената контрола (сертификатот).
- (2) Контролата се смета за извршена дури по издавањето на сертификатот.

Зоо- договор за осигурување

- Ништовност на одредбите за губење на правото
- Член 974
- Ништовни се одредбите на договорот кој предвидуваат губење на правото на надомест или сумата на осигурувањето, ако осигуреникот по настапувањето на осигурениот случај не изврши некоја од пропишаните или договорените обврски.

Зоо- Порамнување

Порамнување за работа која може да се поништи

Член 1135

- (1) Полноважно е порамнувањето за правната работа чиешто поништување можела да го бара едната страна, ако таа во моментот на склучувањето на порамнувањето знаела за таа можност.
- (2) Ништовно е порамнувањето за ништовна правна работа и кога договарачите знаеле за ништовноста и сакале да ја отстранат со порамнувањето.

300- Порамнување

Ништовност на порамнувањето

Член 1136

- (1) Порамнувањето е ништовно ако е засновано врз погрешно верување на двата договарачи дека постои правен однос кој всушност не постои и ако без тоа погрешно верување меѓу нив не би имало, ниту спор ниту неизвесност.
- (2) Истото важи и кога погрешното верување на договарачите се однесува на обични факти.
- (3) Откажувањето од оваа ништовност нема правно дејство и она што е дадено на име извршување на обврските од таквото порамнување може да се бара назад.

ЗОО-Порамнување

Ништовност на една одредба од порамнувањето

- Член 1137
- Одредбите од порамнувањето претставуваат целост, па ако една одредба е ништовна, целото порамнување е ништовно, освен кога од самото порамнување се гледа дека тоа се состои од независни делови.

ЗАКОН ЗА ТРГОВСКИ ДРУШТВА

Склучување на договор со самиот себе

- Член 73
- Договорот кој прокуристот, од името на трговското друштво, ќе го склучи со самиот себе како друга договорна страна, било тоа да го направи од свое име и за своја сметка, од свое име, а за туѓа сметка или од името и за сметка на друго лице, **е ништовен** доколку прокуристот за тоа не бил изречно овластен.

ЗАКОН ЗА ТРГОВСКИ ДРУШТВА

Пренос на прокура

- **Член 75**
- (1) Прокурата не може да се пренесе на друго физичко лице.
- (2) **Нема правно дејство** одредбата за прокура или изјавата на трговското друштво со којашто прокуристот се овластува да пренесе прокура, ниту изјавата на друштвото со којашто преносот на прокурата се одобрува претходно или дополнително.

ЗАКОН ЗА ТРГОВСКИ ДРУШТВА

Отповик на прокурата

- **Член 76**
- (1) Прокурата може да се отповика во секое време, без оглед на правната основа врз којашто е дадена.
- (2) Ништовна е одредбата од договорот со којашто трговското друштво се откажува од правото да ја отповика прокурата, како и одредбата со којашто правото на отповик на прокурата се врзува со рок или со услов.
- (3) Со одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член не се исклучуваат, ниту се намалуваат правата на прокуриститот предвидени со договорот врз основа на кој му е дадена прокурата

ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

- **Забранети договори, одлуки и усогласено однесување**
- **Член 7**
- (1) Забранети се сите договори склучени меѓу претпријатија, одлуки на здруженија на претпријатија и усогласено однесување чија цел или последица е нарушување на конкуренцијата, а особено оние кои:
 - 1) директно или индиректно ги фиксираат куповните или продажните цени или некои други услови за тргување;
 - 2) го ограничуваат или го контролираат производството, пазарот, техничкиот развој или инвестициите;
 - 3) го делат пазарот или изворите на снабдување;
 - 4) применуваат различни услови за исти или слични правни работи со други трговски партнери, со што ги ставаат во понеповолна конкурентска позиција или
 - 5) го условуваат склучувањето на договорите со прифаќање од другите договорни страни дополнителни обврски, што по својата природа или согласно со трговските обичаи не се во врска со предметот на договорот.
- **(2) Договорите и одлуките или поединечните одредби од истите, кои се забранети согласно со ставот (1) од овој член, се ништовни.**

ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА ЧЛ.7

- (3) Одредбите од ставот (1) на овој член нема да се применуваат на договори, одлуки на здруженија на претпријатија и усогласено однесување што придонесуваат за унапредување на производството или дистрибуцијата на стоките или услугите или промовирање на техничкиот или економскиот развој, под услов од тоа да имаат сразмерна корист и потрошувачите, а кои:
 - 1) не им наметнуваат на засегнатите претпријатијата ограничувања што не се неопходни за постигнувањето на тие цели и
 - 2) не им овозможуваат на тие претпријатија елиминирање на конкуренцијата во значителен обем за стоките или услугите кои се во прашање.
- (4) По исклучок и кога е тоа потребно заради заштита на јавниот интерес при примена на членот 7 од овој закон, Комисијата за заштита на конкуренцијата може по службена должност со решение да утврди дека овој член не се применува врз определен договор, одлука на здружение или усогласено однесување, бидејќи не се исполнети условите од членот 7 став (1) или се исполнети условите од членот 7 став (3) на овој закон.

ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА ЧЛ.8

- (1) Одредбите од членот 7 став (1) на овој закон не се применуваат на договорите од мало значење.
- (2) За договор од мало значење се смета договор во кој заедничкиот пазарен удел на учесниците во договорот и претпријатијата под нивна контрола на пазарот, не го надминува прагот од 10% доколку договорот е хоризонтален или прагот од 15% доколку договорот е вертикален. Во случај кога не може да се утврди дали договорот е хоризонтален или вертикален ќе се применува прагот од 10%.
- (3) Одредбите од ставот (1) на овој член ќе се применуваат и доколку пазарниот удел на претпријатијата во последните две деловни години не е зголемен за повеќе од 2%.
- (4) Поблиските услови за договорите од мало значење од овој член, на предлог на Комисијата за заштита на конкуренцијата, ги пропишува Владата на Република Македонија.
- (5) Со актот од ставот (4) на овој член особено се определуваат:
 - 1) пазарните удели на договорните страни од значење за квалификација на договорите како договори од мало значење и
 - 2) ограничувањата и/или одредбите кои не смеат да бидат содржани во договорите од мало значење.

ЗАКОН ЗА НОТАРИЈАТ

- **Ништовност на нотарски акт**
- **Член 66**
- (1) Нотарскиот акт е ништовен и нема својство на јавна исправа, ако:
 - а) е изготвен од нотар кој не е запишан во Именикот на нотари кој го води Комората;
 - б) е изготвен од нотар на кого му престанала службата, односно е разрешен;
 - в) е изготвен надвор од службеното подрачје на нотарот, освен во случаите предвидени со членовите 26 ставови (8) и (10), 28 став (3) и 32 став (5), од овој закон;
 - г) е постапено спротивно на членот 39 став (2) од овој закон;
 - д) не се почитувани одредбите за неписмени, глуви и неми учесници;
 - ѓ) не се почитувани одредбите од членот 65 точки б), г) и з) од овој закон и
 - е) е изготвен од нотар кој привремено е оддалечен од нотарската служба.
- (2) Судот по барање на учесникот, ќе оцени од какво значење е повредата која е направена при составувањето на нотарскиот акт, во случај кога недостига:
 - а) датумот на составување на нотарскиот акт и седиштето на нотарот што го составил актот;
 - б) кога актот не им бил прочитан на учесниците и
 - в) кога не се почитувани одредбите од членот 65 точки а), в), д), ж) и с) од овој закон.

ЗАКОН ЗА НОТАРИЈАТ

- **Член 39**
- (1) Сите нотарски исправи што нотарот ги изготвил треба да имаат наслов „Република Македонија“.
- (2) Нотарските исправи и заверки се пишуваат на македонски јазик и на неговото кирилско писмо, по правило со електронски уред за пишување на текст, кој обезбедува трајност на исправите. Во исклучителни услови кога не е достапен електронски уред за пишување, нотарските исправи може да се напишат со машина за пишување на текст или рачно, јасно и читливо, со трајно мастило или друго трајно хемиско средство. Штембилите кои ги користи нотарот се пополнуваат со електронски уред за пишување на текст, со машина за пишување или рачно.
- (3) Кратенките во исправите можат да се употребуваат само ако се вообичаени или општопознати. Празните места во текстот се пополнуваат со непрекинатата хоризонтална линија.
- (4) Формата и начинот на пишување и одбележување на нотарските исправи и заверки ги пропишува министерот.

ЗАКОН ЗА НОТАРИЈАТ

- **Содржина на нотарски акт**
- **Член 65**
- Нотарскиот акт треба да содржи:
 - а) податоци за денот, месецот и годината, местото, а кога со закон тоа е предвидено или учесниците тоа го бараат и часот кога актот е составен;
 - б) податоци (име, презиме и службено седиште и подрачје) за нотарот кој го изготвил актот;
 - в) податоци (име, презиме, место и датум на раѓање, живеалиште или престојувалиште, единствен матичен број, односно друг идентификациски број) за учесниците. Ако некоја од учесниците има полномошник, тогаш истите податоци треба да се внесат и за него, а полномошното треба да биде заверено, и приложено кон изворникот на актот во оригинал или заверен препис;
 - г) изјава за начинот на кој нотарот го утврдил идентитетот на учесниците;
 - д) детален опис на предметот на актот. Кога предмет на актот е недвижност се наведуваат катастарските податоци за недвижностите. Ако недвижниот имот се наоѓа во катастарска општина за која нема устроен катастар на недвижности, ниту е извршено поединечно запишување на правата на недвижностите, а имотот не е евидентиран во катастарот на земјиште, се наведуваат податоци од исправите за правниот основ, врз основа на кој е стекнато правото на недвижност, што е предмет на тој акт;
 - ѓ) прилози кон изворникот на актот во оригинал или заверен препис. За прилог кон актот се смета исправа од која нотарот утврдува релевантни факти за законско изготвување на актот;
 - е) забелешка дека актот и прилозите им биле прочитани или е постапено согласно со одредбите од овој закон. Читањето на прилозите може и да не се изврши ако тоа изречно го бараат сите странки, и тоа само во случај кога тие знаат да читаат и пишуваат, а тоа ќе се наведе во самиот акт;
 - ж) назначување на бројот на листовите и страниците;
 - з) потпис на сите учесници, а на крајот потпис и печат на нотарот. Ако некој од учесниците на нотарскиот акт не знае или не може да се потпише, треба да се наведат причините, а нотарот тоа да го забележи и
 - с) податок за часот на потпишувањето на тестаментот.